

PRAWNIK

Do palestry po teście z moralności

Bez zasad etycznych **adwokat czy radca prawny** jest zwykłym przedsiębiorcą. Dlatego w nowym egzaminie trzeba będzie się wykazać znajomością i tych zagadnień

Ewa Maria Radlińska
ewa.radlinska@infor.pl

Dotychczas znajomość zasad wykonywania zawodu i zasad etyki nie była weryfikowana na egzaminie adwokackim i radcowskim. W efekcie osoby, które ubiegały się o przyjęcie w poczet członków jednego z tych samorządów, a nie odbyły aplikacji, mogły zostać profesjonalnym pełnomocnikiem bez sprawdzenia,

czy reguły te mają opanowane. Przepisy deregulacyjne uwzględniły postulaty korporacji i w nowym kształcie egzaminu końcowego znalazło się zadanie z tej materii. Zdającym przyjdzie więc napisać opinię prawną z zasad wykonywania zawodu i zasad etyki na podstawie akt lub przedstawionego stanu faktycznego opracowanego na potrzeby egzaminu. Jednocześnie z egzaminu zawodowego już od 2014 r. znikła najłatwiejsza jego część – test. Pierwszy egzamin z etyki został włączony do egzaminu zawodowego w 2016 r.

– Testowy egzamin adwokacki był od samego początku kompletnym nieporozumieniem. Dobrze, że przechodzi do lamusa – podkreśla adwokat Jerzy Naumann, były prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury.

– Egzamin z etyki może przyczynić się do podwyższenia jakości usług prawnych – wskazuje adwokat Piotr Barczak.

Etyka to podstawa

Nowy egzamin został wprowadzony ustawą o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych

dów (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która zmieniła m.in. ustawę – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 1982 r. nr 16, poz. 124 ze zm.) oraz ustawę o radcach prawnych (Dz.U. z 1982 r. nr 19, poz. 145 ze zm.). Obecnie projekty rozporządzeń ministra sprawiedliwości w sprawie wprowadzenia obu egzaminów, wydane na podstawie ustaw, są już po konsultacjach społecznych.

– Etyka w naszym zawodzie jest nie tylko zbiorem ważnych zasad. To reguły, bez których byłibyśmy tylko zawodem usługowym. To, że adwokat jest zawodem zaufania publicznego, opiera się właśnie na ukształtowanych zasadach etyki i godności profesji, spisanych w kodeksie – wyjaśnia adwokat Krzysztof Boszko.

– Jeśli nie zweryfikujemy ich znajomości na eta-

Ważne: Minister sprawiedliwości wyznaczył już termin egzaminu adwokackiego i radcowskiego w 2014 r. na 18–21 marca

pie egzaminu końcowego, będziemy mieli trudność w egzekwowaniu od danego adwokata etycznego zachowania – dodaje.

Podobnie wypowiadają się przedstawiciele korporacji radcowskiej.

– Uważam, że słusznym elementem dotyczącym etyki wykonywania zawodu znajduje się na egzaminie końcowym – przyznaje radca prawny Agata Rewerska, prowadząca Szkołę Prawa Procesowego Ad Exemplum, która przygotowuje prawników do egzaminu końcowego.

Wskazuje jednak, że przygotowanie tematu do sporządzenia opinii prawnej będzie trudne.

– Na gruncie zasad wykonywania zawodu są takie obszary, które wzbudzają szerokie dyskusje, jak choćby kwestia zwolnienia radcy prawnego przez klienta z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej albo kwestia związana z ryzykiem powstania konfliktu interesów – zauważa.

Wskazuje też, że mogą się pojawić kłopoty przy mało precyzyjnym poleceniu albo podaniu pod rozważania tematów dyskusyjnych.

– Część środowiska prawniczego podnosi postulaty częściowej zmiany zasad etyki i przedstawiciele tych poglądów mogą się także znaleźć w składach komisji egzaminacyjnych – ostrzega.

Mecenas Krzysztof Boszko uważa jednak, że nie chodzi tu o utrudnianie prawnikom wejścia do palestry.

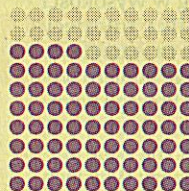
– Nie wydaje mi się, żeby egzamin okazał się szczególnie trudny. Kodeks etyki to zaledwie 70 paragrafów. Treść można więc opanować w miarę szybko. Odnośnie do norm niedookreślonych, to z pewnością egzamin nie będzie oceniony negatywnie, jeżeli zdający taką normę wyłoży w sposób znajdujący uzasadnienie w kontekście wszystkich zasad. Dla prawnika o wysokich kwalifikacjach takie zadanie nie powinno być problemem – mówi.

Jest jeszcze jeden aspekt sprawy. Szeroki jest bowiem krąg osób, które mogą wejść do zawodu bez odbycia aplikacji (np. doktorzy nauk prawnych, osoby z odpowiednią prakty-

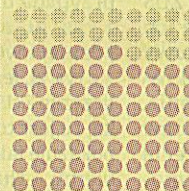
Aplikanci zdają lepiej

EGZAMIN ADWOKACKI W 2013 R.:

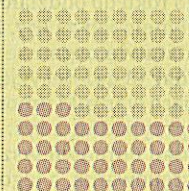
74,4 PROC.
OSÓB PODCHODZĄCYCH DO EGZAMINU ZDAŁO

76,0 PROC.
WYNOŚIŁA ZDAWALNOŚĆ W GRUPIE APLIKANTÓW

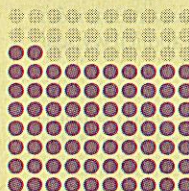

43,0 PROC.
WYNOŚIŁA ZDAWALNOŚĆ W ODNIESIENIU DO POZOSTAŁYCH UPRAWNIONYCH

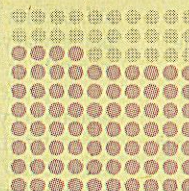

EGZAMIN RADCOWSKI W 2013 R.:

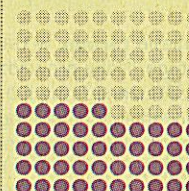
72,4 PROC.
OSÓB PODCHODZĄCYCH DO EGZAMINU ZDAŁO

74,0 PROC.
WYNOŚIŁA ZDAWALNOŚĆ W GRUPIE APLIKANTÓW

45 PROC.
WYNOŚIŁA ZDAWALNOŚĆ W ODNIESIENIU DO POZOSTAŁYCH UPRAWNIONYCH

NOWY MODEL EGZAMINU ADWOKACKIEGO I RADCOWSKIEGO

- ➔ z prawa karnego
- ➔ z prawa cywilnego lub rodzinnego
- ➔ z prawa gospodarczego
- ➔ z prawa administracyjnego
- ➔ z zasad wykonywania zawodu lub zasad etyki

ką itp.). Nie miały one więc zajęć z etyki, jak również nie poznawały tych zasad praktykując u swojego patrona. A to właśnie podczas codziennie wykonywanej pracy w kancelarii pod okiem patrona aplikant styka się z kwestiami etycznymi.

– W ten sposób pewne zagadnienia, jak choćby dotyczące konfliktu interesów czy reprezentowania osoby najbliższej, wchodzi mu w krew. Osoby, które nie przechodzą przez aplikację, tego nie wiedzą. Zmuszenie ich do tego poprzez egzamin to dobre roz-

wiązanie – wskazuje mec. Piotr Barczak.

Więcej zmian

Mecenas Jerzy Naumann uważa pomysł zastąpienia testu opinią prawną za trafny. Wskazuje, że jest to również ważna część jak ta obejmująca sprawdzenie, czy kandydat do zawodu potrafi właściwie sporządzać środki zaskarżenia. Jednak większość członków palestry przekonuje, że to za mało i trzeba przywrócić egzamin ustny.

– Niezbędne jest sprawdzenie tego, co nazywamy predyspozycjami umysłu i charakteru: inteligencji, błyskotliwości, umiejętności szukania niebanalnych rozwiązań skomplikowanych problemów, odwagi, podwyższonego poziomu kultury osobistej, więcej niż poprawnej polszczyzny, wreszcie wrażliwości moralnej i ugruntowanej znajomości zasad wykonywania zawodu. Napisanie nawet poprawnej opinii nie odpowiada jednak na pytania podstawowe, decydujące o przydatności do zawodu – wyjaśnia mec. Naumann.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Andrzej Zwara przyznaje, że cały czas toczą się dyskusje na ten temat.

– Właściwe, płynne posługiwanie się językiem polskim jest podstawowym narzędziem pracy adwokata – podkreśla.

Spór o etykę

Obecnie w obu samorządach trwają dyskusje nad zmianami w kodeksach etyki zawodowej. Projekt nowego kodeksu etyki radcy prawnego był już gotowy i przedłożony do uchwalenia przed kilkoma dniami (8 listopada br.) przez Krajowy Zjazd Radców Prawnych. Spora liczba poprawek, zgłoszona niemalże w ostatnim momencie podczas zjazdu, zablokowała jednak możliwość przyjęcia zmian.